

Bijlage 1

Waarderingscriteria gemeentelijke monumenten en roerend erfgoed

Een monument wordt gewaardeerd aan de hand van de volgende selectiecriteria:

1. Algemene criteria
2. Objectgebonden criteria: object en omgeving
3. Objectgebonden criteria: intrinsiek
4. Overige criteria

1. Algemene criteria

- a. Gemeentelijke monumenten kunnen onroerende zaken zijn, zoals gebouwen, groepen gebouwen, delen van gebouwen, grondgebonden objecten, begraafplaatsen, verdedigingswerken, polderwerken, gedenktekens, scheepswrakken, waaronder scheepsvondsten, cultuurlandschappelijke structuren;
- b. Gemeentelijke monumenten kunnen roerende zaken zijn, zoals niet-grondgebonden objecten, schepen, voertuigen, archeologische vondsten, schilderijen, oorkondes, verzamelingen;
- c. Gemeentelijke monumenten worden beschermd op basis van de redengevende beschrijving zoals bedoeld in artikel 1, onderdeel q, van deze verordening
- d. De aan te wijzen onroerende en roerende zaken zijn geen beschermd monument (rijksmonument) of provinciaal monument.
- e. Gemeentelijke monumenten zijn niet gebonden aan een ontstaansgrens
- f. Gemeentelijke monumenten worden geselecteerd op hun cultuurhistorische waarde in de breedste zin van het woord.
- g. Gemeentelijke monumenten worden geselecteerd op hun lokale of regionale belang.

2. Objectgebonden criteria: object en omgeving

- a. Ensemblewaarde. Maakt het object deel uit van een groter geheel (architectonisch, functioneel enz.) en zou het geheel door verwijdering of aantasting van het object aan waarde inboeten?
- b. Stedenbouwkundige situering. De rol in het straatbeeld. Staat het object bijvoorbeeld op een stedenbouwkundig belangrijke plaats zoals een straathoek of in een zichtas?
- c. Volume en afmetingen. Is het object in z'n hoofdvorm en afmetingen karakteristiek voor de omgeving of vormt het juist door zijn afwijkende maten een waardevol element in de gebouwde en ingerichte omgeving?
- d. Architectonische kwaliteit. Getuigt het ontwerp van goede architectuur?
- e. Bouwstijl. Is het object een voortbrengsel van een voor het eiland kenmerkende of juist zeldzame bouwstijl?
- f. Detaillering. Draagt het object door een goede of bijzondere detaillering bij aan de ruimtelijke beleving in de onmiddellijke omgeving van het object?
- g. Typologie. Is het object in typologisch opzicht uniek of vertegenwoordigt het een zeldzaamheidswaarde?

1. Objectgebonden criteria: intrinsiek

- a. Gaafheid. De (mate van) gaafheid van het volledige object: zijn er storende of juist waardevolle wijzigingen, vormt het object in voldoende mate een eenheid?
- b. Oorspronkelijkheid. In hoeverre heeft het object nog historische bouwmassa? Bestaan bijvoorbeeld muren, vloeren en kapconstructies nog uit authentiek materiaal uit de bouwtijd of betreft het materiaal van reconstructies of restauraties?
- c. Oeuvre. Maakt het object deel uit van het oeuvre van een belangrijk architect en/of is het karakteristiek voor dat oeuvre?
- d. Functie. Is het object karakteristiek voor een bijzondere historische ontwikkeling op het gebied van de landbouw, reddingswezen, kustverdediging, recreatie, economie of cultuur?
- e. Bouwtechniek. Kent het object bijzondere toepassingen van bouwtechniek of is de bouwtechniek kenmerkend voor de regionale of lokale bouwwijze?
- f. Materiaalgebruik. Kent het object opmerkelijke materiaaltoepassingen (baksteen, ijzer, beton, glas, decoraties e.d.)?
- g. Interieurs. Zijn in het interieur waardevolle onderdelen aanwezig, zoals ruimte-indeling, betimmeringen en kastenwanden, elementen als schouwen, tegels of schilderstukken, geschilderde afwerkingen e.d.?
- h. Niet-fysieke cultuurhistorische waarden. Hierbij moet worden gedacht aan de rol die een object heeft gespeeld in de eilander geschiedenis: geboortehuizen van bijzondere inwoners, plaatsen waar zich belangrijke gebeurtenissen hebben afgespeeld enz.

4. Objectgebonden criteria: overige

- a. Technische staat. Wat is de technische staat van het object? Is het object vervallen of beschadigd, of goed onderhouden of gerestaureerd?
- b. Overige aanvullingen. Indien er nog andere aspecten van specifiek belang zijn voor de waardering die niet in de bovenstaande criteria zijn ondergebracht, kunnen deze hier worden ingebracht.

Toepassing van de waarderingscriteria

Voor het toepassen van de waarderingscriteria kan gebruik gemaakt worden van een scorematrix. Per onderdeel kan daarbij door middel van tekens (--, -, 0, +, ++) worden aangegeven of en in welke mate de omschreven waarden aanwezig zijn en bijdragen aan de monumentwaarde (+, ++), niet aanwezig of neutraal zijn (0), dan wel ernstig verstoord zijn en afbreuk daaraan doen (-, --).

Het is echter niet mogelijk exacte score-eisen te stellen als voorwaarde voor de uiteindelijke selectie. De ene waarde kan immers veel zwaarder moeten wegen dan een ander. (0: geen belang, 5 groot belang). De vorenstaande waarderingscriteria en het globale scoresysteem vormen in de eerste plaats een hulpmiddel. Elk voorstel of aanvraag voor plaatsing op de erfgoedlijst vergt een afzonderlijke beslissing op grond van een overtuigende motivering.

De waarderingscriteria vormen de handleiding voor de beschrijving van de waarden van het object. Deze gemotiveerde waardering is onderdeel van de zogenaamde redengevende omschrijving van het object dat wordt voorgedragen voor plaatsing op de gemeentelijke erfgoedlijst, ofwel, bij een negatieve beoordeling, in een gemotiveerde afwijzing van de aanvraag.

Objectaanduiding <...>

Nummer	Criterium	Waarde	Weging	Motivering
2a	Ensemblewaarde			
2b	Stedenbouwkundig			

2c	Volume/afmetingen			
2d	Architectonisch			
2e	Bouwstijl			
2f	Detailering			
2g	Typologie			
3a	Gaafheid			
3b	Oorspronkelijkheid			
3c	Oeuvre			
3d	Functie			
3e	Bouwtechniek			
3f	Materiaalgebruik			
3g	Interieurs			
3h	Niet-fysieke cultuur			
4a	Technische staat			
4b	Overig			